

[Levinsen.]

for Hjemmenes Bevarelse, kan det ikke være. I samme Grad som Statsmagten gennem Lovforanstaltninger og Handelsaftaler fremmer og støtter Landbrugets Interesser, i samme Grad maa det være Statsmagtens Ret at paase, at den Hjælp og Støtte, som ydes Erhvervet, ikke ensidigt kommer kun den ene Part i Arbejdsforholdet til gode. Naar man forlanger Rigsdagens og Regeringens Aarvaagenhed over for Landbruget og Landbrugets Interesser og nu ogsaa paakalder Samfundets Opmærksomhed over for Problemet den manglende Arbejdskraft, kan man ikke kalde de Faktorer, hvis Bistand man paakalder, for uvedkommende i, hvorledes Landbruget i øvrigt ordner sit Hus.

Samtidig med Udsendelsen af De jyske Landboforeningers Udtalelse bragte Dagspressen Meddelelse om, at i Thisted Amt havde man fundet 13 Hugorme i en Tjenestedrengs Seng. Nu er et saadant Sengesejskab heldigvis enestaaende her i Landet, men at et saadant Tilfælde i det hele taget kan forekomme, blotter alligevel alvorlige Mangler i Landbrugets Forhold til dets Arbejdere. Desværre møder vi mellem Aar og Dag mange andre Eksempler paa skodesløs og ubetænksom Behandling af Landbrugets unge Arbejdere. Dersom denne Tjenestedrengs Fader nu vil sætte sig for at gøre et Arbejde for at forbedre Folkeværelserne paa Egnen for derved at sikre sine andre Børn imod en Gentagelse, spørger jeg: Er denne Tjenestedrengs Fader saa en uvedkommende Part, hvis Indblanding Landbruget frabeder sig? Og dersom han forener sig med de andre Arbejdere og Husmænd i Sognet om i Fællesskab at gøre et Arbejde for at højne Vilkaarene for de Børn, de sender ud i Landbrugets Tjeneste, og dersom Arbejderne og Husmændene i dette Sogn forener sig med andre Sognes Arbejdere og Husmænd i Bestræbelserne for at sikre deres Børn mod Misbrug og daarlig Behandling, spørger jeg: Er disse organiserede Fædre til Landbrugets unge Arbejdskraft saa en uvedkommende Part, hvis Indblanding i deres Børns Arbejdsforhold frabedes? Paa disse Landarbejderes Fædres Vegne stiller jeg herved Landboforeningerne disse Spørgsmaal i Forventning om, at man viser Tjenestedrengenes Forældre den Høflighed at svare.

I samme Udtalelse drager Landboforeningerne som Landbrugets faglige Organisation voldsomt til Felts mod, at dens Medhjælpere organiserer sig, og mod, at Organi-

sationer paa Arbejder- og Arbejdsgiverside i det hele taget skal fastlægge og regulere Løn- og Arbejdsvilkaar i Landbruget. Og ærede Medlemmer i dette Ting, bl. a. det ærede Medlem Hr. Sønderup, har gentaget denne Advarsel. Man gaar paa det voldsomme ind for den enkeltes Ret til at staa frit i Aftaler om Løn- og Arbejdsvilkaar, ogsaa for at sikre sig, at disse Vilkaar tilpasses Landbrugets Indtjeningssevne, siger man. Hvor megen Begrundelse er der nu i et saadant Standpunkt? Dersom en Del af disse frit staaende Landmænd hver for sig dikterer Arbejderne saadanne Vilkaar, at Landbruget som Arbejdsplads kommer i Vanry og Arbejdskraften flygter fra Landbruget, saaledes som man paastaar er Tilfældet nu, saa træder Landbrugets Organisationer straks i Virksomhed og kræver, at Samfundet sørger for, at Landbruget faar den tilstrækkelige Arbejdskraft. Det er den første Inkonsekvens; den enkeltes Ret til at staa frit søger man underbygget ved et Organisationssystem, som eventuelt søger at mobilisere Samfundsmagten for at sikre Arbejdsgiveren, at han under ethvert Vilkaar kan staa frit i Aftaler om Løn- og Arbejdsvilkaar.

Kravet, som her fremføres fra Landboforeningernes Side om den enkeltes Ret til at staa frit, rummer jo ikke noget andet end Arbejdsgivernes Krav om, at Arbejderen skal staa ene og taale de Vilkaar, som Forhold og Tid dikterer ham, og at den enkelte Arbejdsgiver, uhindret af kollektive Forpligtelser, skal have Lov til at udnytte den enkelte Arbejders Svaghed til i hvert enkelt Tilfælde at faa aftalt de for Arbejdsgiveren mest fordelagtige Vilkaar. Landbrugerne, som vel mere end nogen anden Stand har benyttet sig af Organisationer og Samarbejde til fælles Højnelse af Kaarene og Dygtiggørelse af Standen, vil herigennem nægte dets Arbejdere den samme Adgang til faglig Samling om Standens Højnelse og Dygtiggørelse, for det ved vi jo alle er de første Betingelser for virkelige økonomiske og kulturelle Fremskridt.

Er Bondestanden egentlig ikke den Stand, som stærkere end nogen andre har søgt at sikre den enkelte Landmand mod at skulle staa ene over for sin Modstander, mod at skulle staa ene og tinge om Prisen for den Vare, han har at sælge med hele Modpartens Tryk paa sine Skuldre? Hvad et Landmændenes Andelsorganisationer andet end kollektivt Samarbejde om den mest formaalstjenlige Behandling og Afsætning af et ensartet Produkt til en fælles Pris?